

Franckesche Stiftungen zu Halle

Centrum securitatis To gest, Swetlé wymalowánj, gak w samém gediném Bohu, a pokorném se gemu na wssecku ge' wuli oddánj a poddánj wssecka dokonalá ...

Comenius, Johann Amos

[Verlagsort nicht ermittelbar], 1632 [i.e. 1633]

Renuntiatio Mundi.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

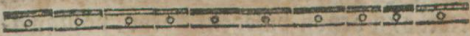
[urn:nbn:de:hbz:ha33-1-228795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:ha33-1-228795)

RENUNTIATIO MUNDI.

To gest,
Wyhost Swětu.

Kterýmž geden i utrápěných, skrze prá-
čata Swěta prohnáných, kolotáním rozlič-
ným zmatených, a wšak do Centrum mi-
lostrdenství Božího již zase vředených / a
Bohu na wšecku geho vůli cele oddaných,
nehodných Bezjise Krista služebníků, ode-
wšech nepobožných, Zemským čenicha-
gických, a w tělesných žádostech pohřbených
Swěta Synu, zgeroně se odděluje.

Wřestanskému, Bohu milému poko-
lení / těch kteříž právě slovo života
poznali, trpělivost swatých vtáhali, a ob nečt-
stot Swěta bez poskvrny se ošťihali w v-
mnst wžali, milým svým věrným Bra-
třím, a duchovním přátelům, ač před oči-
ma wšech lidí bezbožnému / bláznivému,
přewrácenému Swětu wyhost dáragích /
wůstugi milosti, pokore, a maudrosti, od
X ij. Boha

Boha Dce světel, a Pána našeho Gejiſſe
Kryſta, kterýž nás vykoupil od přitomné-
ho zlého věku, podle vůle Boha a Dce na-
šeho/ genuž buď čest/ a požehnání, na věky
věků Amen.

Ozorugte Nebesa, a mluv-
ti budu: poslyš y Země řeč yst-
ních. Ach poslyš a popať ty vždycky přit-
omný Bože/ ty přelastavý milý Brat-
če/ Gejiſſi Kryſte! Ach gať se žalostně bez-
božný Svět k tobě má! gať tvé přenesmír-
né lásky přewráceně vřívá! gať tichý vele-
bnost Božství tvého/ sladkost milosrdenství
tvého/ mocnost působení tvého, poznáva-
gi! gať respecto co živo všlém se hmyš a
čmhrá!

D tdo to smrtedlným lidem k obrazu tvé-
mu stvořeným dá/ aby saudili, co a gať sľa-
wní glau y wnitřnostech svých/ co a gať mr-
zěj a bídň y zewnitřnostech svých! a že je
wnitřní člověk, ruscich se na každý den y
řádostech svých, mrtwen býti musí/ aby
wnitřní žito byl.

D ty studnice moudrosti/ Bože náš a D-
če náš,

če mug, wūdce mladoſti mē (Serem. 3. 4.)
 gá teď sem, poznáwám, wyznáwám, mlu-
 wím, a piſſi, (a oſwědčugi před nebem y ze-
 mi, Angelſy y lidmi) ſrdečně a wděčně, sobě
 tu porěſſeni, a tobě k wěčné ſláwě a poctiwo-
 ſti, že gá ne ſám ſem prohlédl, abych widěl a
 poznal marné a nebezpečné ceſty bídnych ſy-
 nů lidſkých: ale žeſ ty ſlowem a duchem
 ſwým mne oſwětil, abych ſe ſwátíl; ty ſe
 mne dorekl, abych ſe gich zbrojil; ty mnau
 ſpět trhl, abych ſe od nich odwrátil; ty mně
 ſladſſiho coſy vkázał, abych ſobě wſſecken
 ten marně nadutý, pyſný, ſlepý, hluchý, o-
 ſſklivý, Swět, z oſſklivil. O ſlawný Bo-
 že, ó ſladký Bože, ó nerozumný Bože,
 čím ſe odměním miloſti twé, za toto tat diw-
 né dobrodiní, kteréſ mně nenadálému, neza-
 ſlaužilému, nehodnému ſlužebníkſu ſwému,
 tworu ſwému, trupli ſwému, prokázal? A
 zamlauwám, zaſnubugi, oddáwám ſe tobě
 na wěčnoſt, k ſlužbě twé, k láſce twé, k milo-
 ſti twé! A na proti tomu odpowídám ſe, od-
 ſtřám ſe, z hoſtugi ſe, nyní y na wſſecken
 čas žiwota ſwého, Swěta bezbožného, geho
 žadoſti očí, geho pſchy žiwota, wſſech ničem-
 ných marnoſti geho, gich odpowědným ne-

R iij.

pſſeclem

stwi/ Raubánj/ Zapominánj na Boha/
 Pokrystwi, Pšcha, Nespráwedlnost, Braž
 dy, Wsteklóst, Hněw, Záwist a Nenáwist,
 Něčistota, Sodomstwi, Dplzlost, Bůgnost,
 Laupeže, Krádeže, Nátistkowé, Ktiwdy, Pod
 wodowé, Forcelowé, Lsti, Lji přediwné, Něs
 rosttwest, Wkrutenstwi, Newěry, Pomluwy,
 Klewety, Sočenj, Čihánj nejčistšym spůso
 bem gedněch na druhé, na žiwoty, na stary,
 na počtwesti: Summau we wšech stawich
 swobodně přestupowánj přikázanj Božich,
 igewně neb tagně, pokrnyč neb prostopassně,
 bez studu a bázně Boží, bez ostýchánj wšech
 ginhch tworů, ach nastogte! Toť gest welí
 kš ten plný směšyce Babilon, z něhož wsgiti
 wšechněm, kdo spaseni bñti žádagi, powin
 ně. Směšyce prawjm diwná zmatkú a pple
 tkú gest we wšech stawich: zamotánj a zaple
 tenj takowé wšeho wssudy, že ani počátku a
 ni konce, ani prostředku, žádného newiděti.
 Začni a Examinug duchownj, swětské; mla
 dé, staré; Wrechnosti, Poddané; Rodiče, die
 tny; Kněži, Posluchače; Běitele, Běedlnjky;
 Mistry, Bány; Saudce, Saudich se; Wkři
 tele, Dlužnjky; Prodawače, Kupce; Pány,
 Zemany, Měšťany, Remeslnjky, Sedláky,
 K iiii. Chalup

Chalupníky, Podruhy, Nádeníky, Chodce;
 Manžely y ſvobodně; Muže, y Ženy; Mlá-
 dence y Panny; Starce y Děti; bohaté y
 chudé zč. Magdeš, ach naſtoge, že niſdeš
 při roſſech těch žádně opravdově pobožno-
 ſti a mravcnosti, žádně wnicknj Boží bá-
 ně není. Není ani práwa, ani ſprawedlna-
 ſti; ani rady, ani rozumu; ani láſtky, ani přis-
 ně, ani ſtudu, ani bázně; ani mravu, ani po-
 čestnoſti; ani uctíwoſti, ani nábožnoſti; ani
 piſtnoſti, ani bedlivoſti; ani ſwornosti, ani tka-
 du; ani w ſlowſch wjry, ani w činech mſry;
 ani w bídách čitědlnosti, ani w potebách
 péčinnosti; ani ſrdečně pokory, wſſicekni roſſe-
 chněm činj na rozbory: žádněho rozmýſſlenj,
 a na náprawu pozmýſſlenj, každy roſſych na
 wylloſtech vprťe běžj, gato kůň w běhu ſwě.
 Ach bjda, ach žalost!

Pro vitio virtus crimina nunc patitur.
 A má w tom Bůh zalíbenj mſti? ó nikoli ni-
 koli; ngbrž hněwá ſe na bezbožně každy den.
 Střelny ſwě nabrauſyl, poſadil ſe nad poto-
 pau. On gť kcerň rozpustilě ſtarého Swěta
 obywatelę porwodnj zatępj: bugně a howadně
 Sedomany ohněm zatępj; Zatwardilě, ſlepě,
 powěrně Egypťany čerweným mořem wlaſt-
 ni

ni gegich bezbožně krve jatopi: Modlářské,
pyšné/lakomé/laupežné Babilonské/s bez-
božným gegich hnízdem wyvráti.

Ma proti tomu pat své Noéle w Korábu,
swe Loty w Gethni, své Izraelity w Zemi
Gesen a na paussci, své Žůdské v proštěd
podvráčení /gaf zachowati wěditi bude.

Tak je y vproštěd tonauchch bezbožníků bez
pečni budau; vproštěd Egypťských temnosti
gasnůma očima světle spastkowati budau: v
proštěd Belfazarových kwasů stěžilni zachováni
budau; aby hleděti na skutky Bo-
ží/a dítwali se na zahynuti bezbožných.

Protož ty ó wěčich a Křesťáská dusse. Hospo-
dinu se těš, a on dá tobě žádosti srdce twé:
a wywede spravedlnost twau jako světle,
a newinu twau jako poledne. Dny mno-
tější, a na wšse strany s Satanem bogowa-
ti, musíš: ale blaze tobě wystogisli ten bog
dobře! Wystogíš pat, budešli w jeho Boží
státi, a bogowati. Nebo on dj: Dauffegte,
gá sem přemohl Swět. Děkugi tobě můj.
Witězy Křyske, žes ja mine přemohl: y gáf
přemohu w tobě. Děkugit, žes mi falešný
tě, larwami obeštěný a vličený, Swět pozna-
ti/a geho se zhořkiti dal. Degž mi také pro

R v.

šm

ſhm at moč a pemač twau, ſpolu s ginh
 mi twghmi vptingmi (ač nemnohghmi) pro
 ti němu begugt: a nedopauſtege, abych ſaž-
 dodenně s njm, doſud ide gsem, zachážege, a
 gaſo s ſmolau ſe obirage, nakazyti ſe, a mo-
 wu poſáleti, mēl: nſbrž abych pſtkladem
 twghm mezy ſaryzen ſedage, gedowargm ſte
 lám poſuffitelu a poſmēwacū opairně wyhy-
 bati vmēl, a z ceſt twghch nikam ſe nechynlo
 wal. Ahy vmyslu gsem Bože můg wſſecko ſo
 bē poſlādati za ſtkodu, pro wytwſſenost zná-
 moſti R: Beſiſſe mē: a ſtratiti wſſecko pro
 nēg a mirci za legna, gen abych ge° iſtkal.
 Wſtege ſe Swěte y Peſko, gaſ cheere, ne-
 dbám nic: Swokitel můg gť Pán můg, D
 rec můg: Syn Božj geſt Drac můg, towarſh
 můg: Rāg gť wlaſt má, Nebe dēdictw mē.
 Co mi do tebe Swěte, biſnſ Swěte, lopor-
 nſ Swěte, ſlepſ Swěte, k zarraceni bēžich
 Swěte? Gá pat Beſiſſi Kryste gsem a u-
 ſtawám ſlužebniſ twūg, ſyn dēwty twē: Ma-
 lež s ſlužebniſem ſwghm podlé miſoſrden-
 ſtwj ſwého, nauč mne wſtawowenjm ſwghm,
 deg at ſe za tebe neſtydjm w pokolenj tomtu
 jlēm, ale ydatně ſtoqjm w tobě.

Deſino nūc meus eſſe, tuus cupio eſſe Iehova

Styx

Styx, Caro, Mūde vale: sū Domini esa mei!
Cedito, nil quicquā in me juris habebitis
C unquam.

Sat scio me hulus Heri praesidio incolumē.
A protož přeč Trubači a jástupové hlúčejši
wasse° pistotu, štehotu, hluku, nedbám, ani
gemu všíh wic nepropugčim.

Pisseala sladce wzni, když přácnij přáča
ta wábji

Dostupce odemne činitelē nepravosti, ný-
brž nástrahy nepravosti? Hospodin gť mūg
podil, mé dědicw, hrad mūg, štála má, šla
má, světko mé, spasenj mé, strážce mūg, o-
chránce mūg, alios ignoro Patronos; On
aest má ozdoba, má fortuna, mé slunce, má
sláva, mé věčné dobré. Nechlubim se lid-
mi, ani čim gínim: w samém Bohu mém
gest chlauba má. Nebo kdo chce maudrým
bhti, ten buď bláznem, aby větřen byl mau-
drým. Peněwadž Bůh maudré Světa lapá
w maudrestě gegich, a nadutě vměním dá-
wá w pterwácenost smyslu.

Zakowch nezčislných marnosti, a nezřet-
ných snažnosti Světa, naučil sem se z mi-
losti Boží nedbati, mnoho twárných saměst
fnánj

knánj od prawdivých činů we wſſem ſwěm
 ſiwočě a powolánj oddělil ſem, a oddělowa
 ti ſobě vložil: nic na to nehledě, že na ſebe
 ſmých a žertjčků marného Swěta obrátim:
 gaſť ſem počátky toho w počátečním ſwěm
 obrácenj ne gen počítal, ale y wyſtál. Wjmt
 o tom že kde Bůh mág diſo ſwé miloſti
 při mně rozmnožuge, Satan tať diſo i loſti
 proti mně žuži. Wiſſat miloſt Boží wjm
 že ſwětčjch wemdlobě mē. Bylli ſem komu
 trnem wočich, vſtupugi: jawazelli ſem ko-
 mu, wprazdňugi: zaſtěňowalli ſem komu, a y
 odſlonugi: bylli komu ſiwoč mág tčjčj, a y
 wmirám y genu, y Swětu, y ſobě ſám, abych
 Bohu ſiwo byl. Chwála buď wěčná Bo-
 hu, že ſobě toho na mně bláznitých, wſtělčj,
 ſtkeſſčj Swěce nedowedl, aby mne ſobě
 podkaſal, náſtrahami ſwými žimámil, liboſt-
 mi žgimal, žwylloſtmi ſwázal, a obyčegě žho
 wadilé té ſmčjſce žiwo byti nawedl: nžbrj
 ani toho, abychť ſpůſobem Placentijnů, a po-
 chlebných fatkátčjch Kaſateli, polſtátčj
 podkládati / a nekajcenoſti twých wmylau-
 wati, pomáhal. Tollat te qui non novit:
 Nech ſe s tebau zapletá kdo tě geſtč nepoz-
 nał: mē oči oſwjił Bůh mág, tať že ſobě

za negnesneshyredněsší potutu posládám
na Světě slávy něgafé světské všimati:
neb se gi dotýkati, a wolím tisycrát vmí-
ti (i milosti Boží) nežli se gednauť tobě
Světě nawrátiti. Kochánj mé Krystus,
kochánj milé, kochánj wděčné, kochánj wěč-
né, kochánj takowé, genuž ty Světe, a te-
bau opogenj nestátnj lidé, nerozumjš.

Tobě Pane Běžíti buď chwála / jměhož gde
wítěžstwí měl. Ne gá sem se wchwátit i wi-
ru toho, ale twá milost: ne gá sem se wymo-
tat i zabýrnutu toho, ale twá maudrost: ne
gá sem se dobyt i okowů těch, ale twá wse-
mohaucnost: tys rozrožal pytel můj.

Ne žebych giž dosáhl, neb giž dokonals byl:
ale že snažně běžím, abych dosahnutí mohl,
tak gats od tebe giž dosáhen gsem, i apomjna-
ge na to co pomínulo, i tomu pak což přede-
mnau gest chwátage, i celi odplaty swrch-
waného powolání Božího w Krystu Běží-
ši. (Filip. 3).

Ay gals ty maudrý, opatrný, a prosketedný,
Světce! je w čas mornýho nebezpečnstwí
nakážensm mistsm wyhybati včlš, před ní
mi se, a chudé lidi před sebau, zawrās, s we-
liskm nemilosrdenstwím. Pokolenj Běštěr

či, kdo wám wšázal gabbyšcie nářazn řěla wy
 hybali, nářazn pal dušse w smrdutém
 Swěta špitált, mezy gicřichmi se gedowa-
 tchmi, smrtedlnhmi, hřichů prysřstí a hliza-
 mi křekřž řělo y dušsi w wěčné zatraceni při.
 wodj postaweni gsauce, těm žádnh wyhyba-
 ri nechce? nřbrž lahodite sobě wespolek, hla-
 dte, a gedni druhhmi flastry powrchu fla-
 dance šlálite se, a gedni za druhhmi wěčnau
 smrtj mřete? O mizerni Sidášnowě, křekřž se
 libánjm wespolek zrazugere? ó hlaupj Ada-
 mowě a Ewy, křekřž sobě tu wředce žiwot,
 kde smrt gest, šlibugere? nřstastnř kdo se
 žwřflhmi těmi wassimi trossen lrmj? bidnř,
 šlepřřž zahynutj chwátazich řłowět ren.
 Nebo tomu řábel a Swět šlibuge, ten gest
 gisřě oklamán. Koho Swět a řábel či, to-
 mu gisřorně zahanbeni nastáwá. Kdo se
 Swětu libati a od něho mřlkowati dá, to
 seř nemřlořti Božj gisřá cesta štrogi. Pro-
 tož dobřte šwarch muř di: Dřčeho co sobě swět
 za žmlášeni pokládá, neřádeg: nechř gest to
 bě Swět okřřřowanh, a ty gemu. A tak
 mář, wřřimř Křřřtane, swětlá znamenj či-
 nů šwřřch w Swěřě? Co Swět neslibuge,
 co hanř, řěmu se protiwj, to šlibuge řáh, to-
 mu

milosrdenski Boží, k mutám věčným od
 dáni budan. Na proti tomu pak náš Nebes-
 ský Zentch, své věrné pautníky přimstaje,
 i oči geajch slus wšestlé setce, po dlaně prá-
 cy vstale občerstwi, do státnu Nebeského a
 přibnřtu Dce své° wweče, a glim od
 počiwari, radosti a porěšeni wěc.
 něho wšiwari,
 řáje.

z

Wříš Pane Gefissi a neprodléwag!
 Dewstaň, aby saudil Zemí!

od
be-
nge
prä
o a
o

28. H 24